

med det andet, nemlig at Husbonden er berettiget til at fordre en af ham tagen Afskrift af den i Lyendets Studsmaalsbog indførte Overenskomst om Forholdet, bekræftet ved Lyendets Underskrift, og at der, naar den Vedkommende negter denne Paategning, indtræder det omtalte Strafsansvar. Paa denne Maade tror jeg, man vil opnaa fuldstændig Lydelighed, og jeg kan ikke deri se Noget, som kan komme i Strid med Udvalgets Tankegang.

Ordføreren (Holstein-Ledreborg): Saa vidt jeg forstod den høitærede Minister, er hans Mening omtrent den samme som det ærede Medlem for Sørs Amt's 3die Valgkreds (Kauber), nemlig, at det for Lydelighedens Skyld vilde være nyttigt at optage Lovforslagets sidste Stykke af § 8 i Stedet for sidste Stykke i Vædringsforslaget under Nr. 9 og at skille det fra første Punktum i sidste Stykke. Jeg skal strax erklære, at, naar den høitærede Justitsminister mener, at Lovforslaget derved bliver bedre og tydeligere, er det en Selvsølge, at Udvalget gaar ind paa denne Tanke.

Buch: Anledningen — eller da i alt Fald den nærmeste Anledning — til det foreliggende Lovforslags Fremkomst kjende vi Alle; det var den Adresse fra Randers Landhusholdnings-selskab, som i sin Tid blev indgiven her til Thinget, samt de Adresser, som mere eller mindre sluttede sig dertil. Jeg har nu den Mening, at det havde været meget bedre, om denne Forening havde, om jeg saa maa sige, vendt sig noget indad mod sig selv, og om der muligvis var gjort Noget fra Foreningens egen Side for at forhindre, at Lyendet løb bort, hvilket jo var Grunden til, at man henvendte sig til den lovgivende Forsamling. Da denne Sag nu er kommen for Thinget, forekommer det mig, at der er en Stræben efter at faae Parternes Kontrakter saaledes, at, naar den, som leier Jolk, og den, som skal tjene, ikke strax komme overens om en Kontrakt, og der ikke er bestemt Noget, skulle de, naar en af Parterne finder det for godt, tvinges til at oprette skriftlig Kontrakt; men deri ser jeg ikke noget Gode. Jeg betragter Kontraktforholdet i og for sig som meget naturligt og meget rigtigt; men da vi desværre ere komne ind i en Tid, da det gamle familiære Forhold er borte, vil jeg henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Beile Amt's 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har yttret, at Et af To maa sige, vi maa enten have Kontraktforholdet eller ogsaa have det gamle familiære Forhold tilbage. Naar man imidlertid saaledes paa en Maade skal tvinges ind i et Kontraktforhold, tror jeg ikke, det er noget Gode. — Med Hensyn til Mulkbestemmelsen i § 10 skal jeg udtale min Glæde over, at den høitærede Minister, det ærede Medlem for Aalborg Amt's 2den Valgkreds (Klein) og isørigt andre ærede Medlemmer ikke have udtalt Noget, der er i Strid med

den Udtalelse, at det er billigt, at den formuende Mand, som Husbonden i Almindelighed er i Forhold til sit Lyende, kommer til at svare noget Mere i Bøde end den, som kun har Tidt at svare af. Det ærede Medlem for Aalborg Amt's 2den Valgkreds yttrede dog, at naar saadanne to Mand af ulige Vilkær skulde svare forskjellig Bøde for samme Forseelse, laa deri Noget, som medførte, at man ikke kunde Andet end antage, at den Enes Forseelse maatte være større end den Andens. Han kom tilbage til, at kunde Nogen gaa med til at bestemme de Grandser for Mulkbeløbene, som vare opførte, nemlig fra 10 til 400 Kr., vilde han ogsaa kunne gaa ind derpaa; men jeg vil spørge det ærede Medlem: Naar man deraf, at den ene af de Uligestillede svarer Mere end den anden, maa faae det Begreb, at de i Virkeligheden stilles uretfærdig, hvorledes skal saa Dommeren komme til at dømme anderledes? Jeg frygter for, at Lovforslaget, naar vi ikke faae andre Bestemmelser ind deri end disse, naar det føres ud i Livet, i de virkelige Forhold, vil føre til, at Lyenestetypendet i Almindelighed bliver mindre heldig stillet overfor Husbonden end Husbonden i Almindelighed overfor Lyendet. Derfor kunde jeg godt være med til at tiltræde det Vædringsforslag, som nu er taget tilbage, men Udvalget vil jo tage denne Sag under nærmere Overveielse, og jeg haaber, det maa erkjende, at der maa gjøres Noget i den Retning. — Det ærede Medlem for Thisted Amt's 2den Valgkreds (Sagd) anførte ganske rigtig, at Kontrakt kun er rigtig, naar den oprettes saaledes, at begge Parter kunne varetage deres Lærv. Deri har det ærede Medlem ganske vist Ret, og jeg haaber ogsaa, at han vil medvirke til at muliggjøre, at begge Parter kunne varetage deres Lærv, men det kan ikke ske paa anden Maade end ved, at der maa være forskjellig Mulkbestemmelser. — Som de Herrer ville forstaa, er jeg i Virkeligheden imod Lovforslaget, thi jeg kan ikke se — hvad der ogsaa er blevet hentydet til —, at det virkelig vil gjøre synderlig Gavn. Jeg frygter snarere for, at det kan lægge en Spire til, at Forholdet kan blive mere vanskeligt, end det tidligere har været, men hvor Skylden ligger, skal jeg ikke videre gaa ind paa. Dersom jeg skulde sige, hvor jeg tror, at Skylden ligger, vilde jeg sige, at den ikke væsentlig ligger hos Husbonden; thi i Almindelighed maa man kunne fordre Mere af Husbonden end af Arbeideren. Husbonden lever jo i Almindelighed — der er naturligvis Undtagelser fra Reglen — under saadanne Forhold, at han har nydt en bedre Uddannelse, og i alt Fald er han i Reglen en Mand, som har mere Livserfaring, og som er i en selvstændig Stilling. Jeg skal imidlertid som sagt ikke komme videre ind derpaa, da det vilde blive for vidtløftigt. Jeg haaber kun, at Udvalget imellem 2den og 3die Behandling vil faae indsat en Bestemmelse, hvorved det kan blive mu-